

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

S. Schultz

AD/KAB/KAB

Telefoonnummer +31235144400

schultzs@noord-holland.nl

1 | 6

Betreft: Verantwoording Agenda Weerbaar NH 2020-2023

Verzenddatum

- 8 MAART 2023

Kenmerk

1424295/1986761

Geachte leden,

Uw kenmerk

Nu het einde van de huidige coalitieperiode nadert, willen we u met deze brief informeren over de bereikte resultaten van de Agenda Weerbaar Noord-Holland (hierna: de Agenda) sinds 2020. Tevens worden aanbevelingen meegeven over benodigde toekomstige inspanningen.

Wat is de achtergrond van de Agenda?

In het coalitieakkoord "Duurzaam Doorpakken" zijn de ambities verwoord op het gebied van ondermijning en weerbaarheid. Op basis hiervan zijn er tot en met 2023 financiële middelen vrijgemaakt. De ambities zijn doorvertaald in de Agenda Weerbaar Noord-Holland. De provincie wil met de Agenda vooral een bijdrage leveren aan de preventieve aanpak van ondermijning. Op bestuurlijk alsook op maatschappelijk vlak; binnen en buiten de eigen organisatie. Hoofddoel van de Agenda is om binnen de geografische grenzen van Noord-Holland de weerbaarheid te vergroten. De rol die de provincie daarmee inneemt, is die van facilitator en regisseur.

De Agenda is op 7 juli 2020 vastgesteld. Medio 2021 en 2022 hebben zowel Gedeputeerde als Provinciale Staten een voortgangsrapportage ontvangen met daarin een jaaroverzicht van de uitgevoerde en geplande activiteiten.

Wat hebben we gedaan sinds de laatste voortgangsrapportage?

In bijlage 1 is een totaal overzicht genomen van de bereikte resultaten sinds de start van de Agenda in 2020 en de lopende activiteiten tot eind 2023.

Om de ervaringen van de verschillende deelprojecten met elkaar te delen hebben we op 16 november 2022 de eerste Noord-Hollandse Weerbaarheidsdag georganiseerd in samenwerking met de drie Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's). Meer dan 80 deelnemers hebben zich via diverse workshops bezig gehouden met de vraag hoe gemeenten en andere overheden hun weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit verder kunnen versterken. Er was een programma voor zowel ambtenaren en gemeentesecretarissen als burgemeesters. Minister Hanke Bruins Slot en de commissaris spraken

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

met de burgemeesters over onder andere criminele activiteiten en agressie tegen politieke ambtsdragers. In een open en informeel gesprek hebben de burgemeesters bevindingen en observaties gedeeld over de weerbaarheid van het lokaal openbaar bestuur en de belemmeringen die zij ervaren om de weerbaarheid verder te versterken. De belangrijkste conclusie van de dag was dat ook de komende jaren ingezet moet worden op de versterking van het openbaar bestuur tegen de invloed van ondermijning en andere vormen van oneigenlijke druk.

Wat hebben we bereikt?

Met de activiteiten van de Agenda Weerbaar Noord-Holland zijn de eerste stappen gezet in het verder vergroten van de eigen en lokale weerbaarheid. Hoewel de provincie geen primaire rol heeft in de opsporing en aanpak van criminaliteit, kan de provincie in het kader van haar kerntaak Kwaliteit Openbaar bestuur wel een aanvullende bijdrage leveren als hoeder van de kwaliteit en integriteit. Als provincie hebben we een rol als verbinder en aanjager van de lokale weerbaarheid op ons genomen. We hebben (boven) lokale ogen en oren waardoor we ook in staat zijn te signaleren en zorgelijke ontwikkelingen te agenderen. Om deze reden is er de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in het opzetten en onderhouden van samenwerkingsrelaties zoals met gemeenten, andere provincies, RIEC's, Ministerie van BZK, Platform Veilig Ondernemen en Meld Misdaad Anoniem.

Wat hebben we geleerd?

We zien dat één van de grootste belemmeringen voor de versterking van de lokale weerbaarheid eenvoudigweg het gebrek aan benodigde capaciteit en expertise is, met name bij kleinere gemeenten. In sommige gemeenten ontbreekt het bovendien aan een goede informatiepositie, waardoor analyse van de problematiek en prioriteiten stellen niet goed mogelijk is. Ook blijkt uit zowel de provinciale als de gemeentelijke weerbaarheidsscans dat er een grote behoefte is aan het vergroten van kennis- en bewustwording van signalen en het hebben van een handelingsperspectief.

We zien ook dat zowel ambtenaren als politieke ambtsdragers steeds vaker geconfronteerd worden met agressie en geweld of getuige zijn van incidenten bij collega's. Het gaat dan vooral om verbale agressie en bedreiging en intimidatie. Hoe beter ambtenaren en politieke ambtsdragers zich bewust zijn van ondermijningssignalen en hoe te handelen bij agressie en intimidatie, hoe groter hun eigen weerbaarheid en die van de organisatie.

Wat bevelen we aan?

Het op peil brengen én houden van kennis en bewustzijn op het gebied van risico's op ondermijning en (persoonlijke) weerbaarheid vraagt om een structurele inzet. Aanbevolen wordt om ook in de nieuwe coalitieperiode een bijdrage te leveren aan de preventieve aanpak van ondermijning en weerbaarheid. Zowel met betrekking tot onze eigen organisatie als daar buiten, ambtelijk én bestuurlijk.

Een weerbare overheid is essentieel om structureel tegendruk te kunnen bieden aan ondermijnende criminaliteit en (pogingen tot) beïnvloeding van buitenaf. Alleen een samenhangende en keten brede aanpak kan voldoende effectieve barrières opwerpen.

Dit is ook erkend door de huidige regering. Om deze reden heeft het Ministerie van BZK aan alle provincies een eenmalige financiële impuls van €400.000,- verstrekt voor het verder ondersteunen van kleine gemeenten bij het versterken van hun weerbaarheid. Dit bedrag hebben wij in 2022 ontvangen en tijdelijk gereserveerd in de algemene reserve met als doel de middelen daadwerkelijk te besteden ten behoeve van dit beoogde doel. Een additionele bijdrage vanuit het nieuwe coalitieakkoord betekent dat we kunnen continueren wat we de afgelopen jaren hebben opgezet en opgebouwd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

BIJLAGE 1

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle activiteiten van de Agenda Weerbaar Noord-Holland sinds de start in 2020 tot eind 2023. De mate waarin activiteiten zijn uitgevoerd is gevisualiseerd aan de hand de volgende symbolen:

Nog niet gestart met de uitvoering

Pas gestart met de uitvoering

Halverwege de uitvoering

Uitvoering bijna gereed

Uitvoering afgerond

Agendalijn	Onderdeel	Status	Resultaat
1. Vergroten interne weerbaarheid	Zicht op provinciale weerbaarheid		Het weerbaarheidsonderzoek is afgerond. De aanbevelingen hebben geleid tot een integraal Plan van Aanpak voor een integrale en weerbare organisatie.
	Plan van Aanpak integrale en weerbare organisatie		Het plan van aanpak bestaat uit diverse activiteiten die worden uitgevoerd door een integraal kernteam. Het plan van aanpak heeft een doorlooptijd tot eind 2023. Medio 2023 is er een ijkmoment om te bepalen in hoeverre beheersmaatregelen zijn geïmplementeerd en welke aspecten nog extra aandacht nodig hebben.
	Zichtbaarheid en bewustwording		Bewustwording wordt vergroot middels workshops integriteit en ongewenste omgangsvormen, trainingen agressie en geweld. Via een VR Experience vakantieparken en Bijtende Bende Bus signalen van ondermijning herkennen. In 2023 toolbox interne bewustwording verder ontwikkelen en bewustwordingscampagne uitrollen.
	Workshop voor Statenleden integriteit en ondermijning		Workshop is gegeven. Doel was bewustwording te creëren ten aanzien van integriteit en ondermijning en handelingsperspectief te bieden hoe hier als partij mee om te gaan bij werving en selectie.

2. Eigen beleidskracht	Red Flags bij Criminele Inmenging bedrijventerreinen		Onderzoek is afgerond en kennisbijeenkomst voor gemeenten, bedrijven en parkmanagement waarin de methodiek is toegelicht. Uit de verkenning met collega's van regionale economie kwam naar voren dat er vanuit gemeenten, naast een HIRB+ subsidie geen verdere ondersteuningsverzoeken binnen zijn gekomen van gemeenten om de weerbaarheid op bedrijventerreinen te vergroten.
	Data gedreven onderzoek		Onderzoek naar ontwikkeling op het vlak van datatechnologie met aanbevelingen over welke ontwikkelingen is afgerond. In 2023 verkenning naar beschikbare en nuttige provinciale data voor het dashboard Zicht op ondermijning. Opstellen privacy protocol.
	Vakantieparken		In 2023 worden de lopende trajecten voor het toepassen van de handreiking informatieverricht handelen, de MMA campagne en BAG registraties afgerond.
	Bibob APK		In 2023 vindt er een evaluatie plaats om te toetsen in hoeverre de ondersteuning van de provincie en RIEC's sinds 2020 heeft geleid tot een versterking van het Bibob-beleid bij gemeenten.
3. Lokale weerbaarheid	Quickscans gemeentelijke weerbaarheid		Bij 20 gemeentelijke (samenwerkings-) organisaties is een quickscan gemeentelijke weerbaarheid uitgevoerd. Het rode draden onderzoek gereed. Subsidie verleend aan het RIEC NH voor de ondersteuning bij opvolging van de aanbevelingen. In 2023 vindt er nog één quickscan plaats.
	Aansluiting Noord-Hollandse gemeenten op Meld Misdaad Anoniem		40 Noord-Hollandse gemeenten hebben zich met een subsidie van de provincie aangesloten op het netwerk van Meld Misdaad Anoniem. Alle gemeenten zijn tevreden en blijven op eigen kosten lid.

	Noord-Hollandse Weerbaarheidsdag		De Noord-Hollandse Weerbaarheidsdag vond plaats op 16 november 2022.
	Bestuurlijke weerbaarheid		Vijf gemeenten hebben een bestuurlijke weerbaarheidsscan laten uitvoeren en hier subsidie voor aangevraagd. De subsidieregeling is op 31 december 2022 gesloten. Vijftien gemeenten hebben zich aangemeld voor een workshop over weerbaarheid, ondermijning en integriteit voor raadsleden. In 2023 worden nog zeven workshops gegeven.
	Evaluatie en mogelijke doorontwikkeling innovatie-pilots.		In het najaar 2019 zijn drie lokale pilots ge-co-financierd. Uit de evaluatie van deze pilots bleek dat het voor veel van de projecten nog te vroeg was om ze goed te kunnen beoordelen op hun succes, ze zich veelal richtten op de middellange termijn en omdat er in sommige pilots ook enige vertraging was opgetreden. Omdat we met de gelden in het vervolg toch een directere output zouden willen zien, is besloten om geen nieuwe subsidies te verstrekken aan dergelijke langlopende pilots.
	TNO Tool Spookbewoning		De tool is getest in Amstelveen en Diemen en wordt daar nu gebruikt. Vanaf najaar 2022 ter beschikking gesteld aan andere gemeenten in samenwerking met het LIEC.
	Regionale samenwerking		Startsubsidie verleend voor de oprichting van een bestuurlijk interventie team (BIT). In 2023 wordt er nogmaals een subsidie verleend voor de tweede fase van het BIT en voor het oprichten van een regionaal Bibob team.